

**2019-2020-njy okuw ýyly üçin «Häzirki zaman türkmen jemgyýeti»
dersinden döwlet synagynyň soraglarynyň
SANAWY**

1. Gadymy hindi filosofiýasy.
2. Gadymy hytaý filosofiýasy.
3. Gadymy grek filosofiýasy. Sokratyň, Platonyň, Aristoteliň taglymatlary.
4. Aň we onuň düzümi: pikirlenmek, düşüňjeler, akyl ýetirmek, seljermek, duýgular, ýat, erk.
5. Jemgyýetçilik aňynyň görnüşleri: ylmy, filosofiki, dini, ahlak, ykdysady, hukuk, syýasy, ekologiýa, estetiki.
6. Akyl ýetiriş taglymaty.
7. Ahlak aňy.
8. Materiýanyň hereketiniň görnüşleri: mehaniki, fiziki, himiki, biologiki we sosial.
9. Materiýa we ol hakdaky garaýyşlaryň köpdürliligi.
10. Orta asyr musulman dünýäsiniň filosofiýasyň wekilleri: Al-Faraby, Ibn Sina,
11. Jemgyýetiň demografik meseleleri.
12. Jemgyýetiň sosial düzümi. Sosial toparlar.
13. Maşgala we onuň jemgyýetdäki orny we ýerine ýetirýän wezipeleri.
14. Şahsyýetiň sosiallaşmagynyň düýp mazmuny we döwürleri.
15. Sosial stratifikasiýa taglymaty.
16. Sosial status we sosial rol.
17. «Adam», «indiwid» we «şahsyýet» düşüňjeleriniň mynasybeti.
18. Jemgyýetiň ösüş basgançaklary.
19. Syýasaty öwrenmäge garaýyşlaryň ösüşi.
20. Häkimiýet düşüňjesi we görnüşleri.
21. Döwlet gurluşynyň we dolandyrylyşynyň formalary.
22. Döwlet we onuň emele gelşi barada garaýyşlar.
23. Syýasy partiýalar. Syýasy partiýalaryň syýasy häkimiýetdäki orny.
24. Türkmenistanda döwlet gurluşy we dolandyrylyşy.
25. Türkmenistanda jemgyýetiň we döwletiň iň ýokary gymmatlygy adamdyr.
26. Türkmenistan demokratik, hukuk we dünýewi döwlet.
27. Syýasy düzgün düşüňjesi we onuň tipleri.
28. Türkmenistan sebitde iň gadymy ekerançylyk medeniýetiniň merkezidir. Suwarymly ekerançylyk.
29. Marguş ýurdy we onuň öwrenilmegi.
30. Türkmenleriň Beýik Parfiýa döwletiniň daşary syýasaty.
31. Beýik Seljuk türkmenleriniň döwleti Mälik şanyň döwründe.
32. Dandanakan söweşi netijesinde Seljuk türkmenleriniň döwletiniň emele gelmegi.
33. Köneürgenç türkmenleriniň döwleti we döwlet dolandyryşynyň aýratynlygy.
34. Nedir we onuň Eýranda owşar türkmenleriniň hökümdarlygyny döretmegi.
35. 1916-njy ýylyň milli azat edijilik hereketi.
36. Sarahs söweşi. (1855ý)
37. I-II Ahal-teke harby ýörişleri.
38. Zakaspi oblastynyň döredilmegi we onuň edara edilişi.

39. Garrygala söweşi. (1858 ý.) .
40. XVIII asyrdaky türkmen-rus gatnaşyklary.
41. Gajarlaryň Mara ýörişi. (1861ý.)
42. XVII-XIX asyrlarda türkmenlerde ýere, suwa, öri meýdanlaryna eýeçiligiň görnüşleri.
43. Abylgazy hanyň döwründe türkmenleriň ýagdaýy.
44. TSSR-iň döredilmegi. Sowetleriň I Bütintürkmen gurultaýy.
45. Türkmenler Birinji Jahan urşy ýyllarynda. Teke atly polky.
46. «Türkmenistanyň Garaşsyzlygy we döwlet gurluşynyň esaslary hakynda» Türkmenistanyň Konstitusion Kanuny.
47. Garaşsyz Türkmenistanyň – milli türkmen döwletiniň döremegi.
48. Zakaspi demir ýolunyň gurulmagy we onuň ähmiýeti.
49. Uruş ýyllarynda türkmen halkynyň zähmet edermenligi.
50. Garagum derýasynyň (kanalynyň) gurulmagy we onuň ähmiýeti.
51. Sanly ykdysadyýet. Sanly bilim ulgamyny kämilleşdirmek.
52. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow «Awaza» milli syýahatçylyk zolagy hakynda.
53. Türkmenistanyň geografiki ýerleşşi we tebigy baýlyklary.
54. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow Türkmenistanyň energetika diplomatiýasy hakda.
55. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow Türkmenistanyň ekologiýa diplomatiýasy hakda.
56. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow ýurtda syýahatçylygy ösdürmek barada.
57. Hormatly Prezidentimiziň “Türkmenistan durnukly ösüşiň maksatlaryna ýetmegiň ýolunda” atly kitabyň mazmuny we onuň ähmiýeti.
58. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň ýurduň dokma senagatyny täze derejä çykarmaklyk barada edýän tagallalary.
59. Türkmenistanda adam hukuklary boýunça ygtyýarly wekil (ombudsmen).
60. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň ýaşlar syýasaty.
61. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň ýurduň bilim-ylm ulgamyny kämilleşdirmeklik ugrunda alyp barýan syýasaty.
62. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň sagdyn bedenli, ruhubelent ýaşlary ýetşdirmek boýunça amala aşyran özgertmeleri.
63. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedowyň oba ilatynyň durmuş-ýaşayşyny ýokarlandyrmak barada maksatnamalary we olaryň durmuşa geçirilişi.
64. Türkmenistanyň Prezidenti Gurbanguly Berdimuhamedow dünýäniň ösen ýurtlary bilen tehnologiýa ugurlary boýunça hyzmatdaşlygy ösdürmek hakynda.
65. Türkmenistanda ulag we aragatnaşyk ulgamyny ösdürmekligiň esasy sepgitleri.
66. Türkmenistanda demokratik gymmatlyklarynyň ösdürilmegi.
67. Türkmenistanda hukuk ulgamynyň kämilleşdirilişi.
68. Türkmenistanyň agrar ýurtdan senagat taýdan ösen ýurda öwürilmeginiň ýollary.
69. Hormatly Prezidentimiziň himiýa pudagyny ösdürmek babatynda amala aşyran özgertmeleri.

70. Türkmenistanda raýat jemgyýetini berkarar etmegiň ýörelgeleri.
71. Jemgyýetiň medeni- ruhy durmuşynda edebiýatyň, sungatyň we köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň orny.
72. Türkmenistanyň Halk maslahatynyň birinji mejlisi we onuň ähmiýeti.
73. Hormatly Prezidentimiziň 2019-njy ýyly “Türkmenistan-rowaçlygyň Watany” diýip yglan etmegi we onuň ähmiýeti.
74. Birinji Hazar ykdysady forumynyň ähmiýeti. Telekeçiligiň goldanylmagynyň we kiçi hem-de orta işewirligiň ösdürilmeginiň hukuk esaslary.
Türkmenistanyň Konstitusiýasynyň VII bölümi.
75. Türkmenistanyň Kanunlary “Döwlet gullukçysy hakynda” hem-de “Döwlet gullukçysynyň özüni alyp barşynyň etikasy hakynda”.